

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET
Komisija za državno ureditev

Številka: 700-01/16-2/
Ljubljana, 4. 1. 2017

EPA 1605-VII

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je, na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), sprejela naslednje

M n e n j e

k Predlogu zakona o dopolnitvah Zakona o sodiščih (ZS-M)

Komisija za državno ureditev (v nadaljevanju: komisija) je na 80. seji 21. decembra 2016 obravnavala Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o sodiščih (v nadaljevanju: predlog zakona) – druga obravnava, EPA 1605–VII, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina poslancev Državnega zbora, s prvopodpisanim mag. Matejem Toninom (v nadaljevanju: predlagatelj).

Komisija predlog zakona **podpira**.

* * *

Predstavnik predlagateljev je predstavil predlog zakona. Predlagatelji menijo, da trenutna zakonodaja, ki ne pozna posebne oblike specializiranosti področja preiskovanja in sojenja v zadevah bančnega kriminala, ni učinkovita. Zakon o sodiščih dopušča možnost ureditve specializiranih oddelkov za obravnavo zahtevnejših kaznivih dejanj, vendar kazniva dejanja s področja bančništva niso posebej opredeljena. Bančni kriminal je povzročil slovenskemu finančnemu sistemu veliko škodo. V tem primeru gre za zelo kompleksno materijo, ki je zahtevna za preiskovanje in preganjanje in postopki zahtevajo veliko usposobljenost sodnikov in tožilcev. Tudi sam vodja specializiranega državnega tožilstva je izpostavil problem organiziranosti sodišč pri soočanju s to vrsto kriminalitete. Po mnenju predlagateljev Vlada ukrepa prepočasi in zato so se odločili, da predlagajo rešitve za pospešitev pregona bančnega kriminala. Cilj predloga je izboljšati pogoje za sodno obravnavo bančnega kriminala in povečati učinkovitost sodišč pri izvedbi kazenskih postopkov, kar bo vodilo k zmanjšanju zastaranih postopkov. Predlagatelji predlagajo uvedbo specializiranih oddelkov za bančni kriminal pri okrožnih sodiščih. V te oddelke bi se razporedilo sodnike in pomočnike, ki so za obravnavo najbolj usposobljeni. Delovanje najbolj usposobljenih ljudi za preganjanje bančnega kriminala bo po mnenju predlagateljev vodilo k večji osredotočenosti in izboljšanju pretoka specifičnih znanj. Sodniki znotraj oddelka bi se posvečali izključno bančnemu kriminalu, kar bi po mnenju predlagateljev vodilo v krepitev pravosodnega sistema v državi in povečanju zaupanja državljanov v pravosodni sistem.

Predstavnik Ministrstva za pravosodje je predstavil stališče ministrstva do predloga zakona, ki predloga zakona ne podpira.

* * *

Komisija je pozdravila prizadevanja predlagateljev za izboljšanje postopkov pri pregonu bančnega kriminala. Državni svetniki so se strinjali, da se pričakovanja javnosti o hitrih in učinkovitih postopkih zoper vpletene v nastanek bančne luknje niso uresničila. Dolgotrajnost

postopkov in majhno število doslej zaključenih postopkov ruši zaupanje državljanov v pravosodje, ki že tako ni na visoki ravni. Komisija se je strinjala, da gre v primeru pregona bančnega kriminala za izjemno kompleksne zadeve, ki so strokovno zelo zahtevne in so zato nujna specialna znanja sodnikov, ki vodijo te postopke, in bi se zato morali določeni sodniki posvečati samo tem področjem. Kot primer dobre prakse se pogosto navaja Islandija, ki je v primeru bančnega kriminala preiskovalne in sodne postopke izvedla zelo hitro.

Državni svetniki so poudarili, da je Državni svet v preteklosti večkrat opozoril na problematiko bančnega kriminala in na počasnost preiskovanja in neučinkovitost pregona. Komisija se zaveda nekaterih pomanjkljivosti predlaganega zakona, na katere je opozorila tudi Zakonodajno-pravna služba DZ (ZPS) in predstavnik Ministrstva za pravosodje (MP). Predstavnik MP je tako opozoril, da bi uresničevanje predloga zakona lahko povzročilo nadaljnjo fragmentacijo dela in znanja na sodiščih, kar pa bi vodilo celo stran od cilja, ki so si ga zastavili predlagatelji. Po mnenju MP bi bilo treba na sodiščih uvesti celo večjo koncentracijo dela, saj je število sodnikov in podpornega osebja omejeno. Sodnike, ki se npr. ukvarjajo s področjem, kamor sodi tudi bančna kriminaliteta, pa bi bilo treba razbremeniti obravnave vseh ostalih zadev. Komisija je poudarila, da je treba izrabiti vse možnosti, ki vodijo v učinkovitejši pregon bančnega kriminala in zato člani komisije menijo, da mora MP predlog zakona preveriti s stališča uporabnih in dobrih rešitev, ki lahko pomagajo pri uspešnejšem pregonu bančnega kriminala in odkrivanju zlorab davkoplačevalskega denarja.

Komisija se je strinjala, da je treba biti pazljiv pri uvajanju sprememb v sodnem sistemu, saj vsaka reorganizacija lahko povzroči zastoj delovanja sistema. Tudi komisija je opozorila na problem nadaljnje specializacije sodišč in sodnikov, saj že obstoječi zakon določa ustanovitev specializiranega oddelka za sojenje v zahtevnejših zadevah organiziranega in gospodarskega kriminala, terorizma, korupcijskih in drugih podobnih kaznivih dejanj in razmerja tega oddelka ter novega oddelka, ki bi bil specializiran samo za bančno kriminaliteto. Prav tako so državni svetniki zastavili vprašanje opredelitve stvarne pristojnosti specializiranega oddelka za sojenje v zadevah bančnega kriminala in opozorili na pomanjkljive prehodne določbe; ni jasno, na primer, kaj bo s primeri, ki so že v obravnavi na sodiščih, in s primeri, ki bodo prišli v obravnavo v vmesnem obdobju. Predlog zakona tudi ne določa roka ministru za pravosodje, da sporoči Sodnemu svetu predlog za določitev števila mest za sodnike za posamezen specializiran oddelek. Komisija je zato predlagatelju predlagala, da pripombe ZPS skrbno prouči in jih upošteva ter svoj predlog zakona tako še izboljša.

Komisija se je strinjala, da finančna sredstva, ki bi omogočila učinkovitejše delo sodišč na področju pregona bančnega kriminala ne bi smela biti vprašanje, saj je treba prek izvedenih postopkov del denarja, ki je bil odtujen, pridobiti nazaj, pri tem pa je treba upoštevati tudi morebitne zastaralne roke.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Rajko Fajt.

Rajko Fajt, l.r.
predsednik